

MEÄN VÄYLITTEN JA IHMISTEN PUOLESTA

Maa- ja metsätalousministeriö

Turtola 27. huhtikuuta 2020

kirjaamo@mmm.fi

tapio.hakaste@mmm.fi

orian.bondestam@mmm.fi

Viite: Tutkimussuunnitelmanne: rysästä vapautetun lohien eloonjäät.

Tornio-Muoniojokiseura ry lausuu lohi- ja meritaimenstrategian sekä kalatiestrategian seurantaryhmässä esitetyn lausuntopyynnön perusteella seuraavaa:

Lohta koskee poisheittokielto, johon Suomella on poikkeuslupa. Lohien elinkeinokalastuksessa on Suomessa paha vääristymä: lohien merikalastus perustuu kalastajakohtaisiin kappalemääräisiin kiintiöihin, joka yhdistettynä valikointiin rysillä tarkoittaa kiloihin perustuvaa valintaa, jossa isot emokalot otetaan saaliiksi ja pienet lasketaan vapaaksi. Esittämämme tutkimussuunnitelman pyrkimyksenä on tuottaa tutkimuksellista perustetta tälle erittäin kielteiselle toiminnalle kalastaa jatkossakin lohta unionin perusasetuksen vastaisesti rysästä valikoiden.

Havaintoja valikoivan rysäkalastuksen vaikutuksista

Tornionjoessa havaittujen vahingoittuneiden kalojen määrä on kasvanut merkittävästi sen jälkeen, kun Ruotsissa ryhdyttiin valikoivaan kalastukseen. Vuoden 2016 yhteistutkimuksessa EVIRA ja SVA kertoivat, että ”yleisin löydös sairaista lohista olivat alkuperältään erilaiset ihohaavat.” Lohistrategiaryhmän kokouksessa

1.11.2019 tutkimusprofessori Perttu Koski kertoi, että yli puolella tutkituista kaloista oli mekaanisesti syntyneitä vaurioita. Luken meneillään olevassa radiolohitutkimuksessa suurin osa vapautetuista lohista jäi henkiin, mutta ehkä vain viidennes kykeni osallistumaan kudulle! Tämä viestittää kuolleisuuden lisäksi myös muista vakavista vaikutuksista.

Ruokavirasto/Koski on useassa yhteydessä korostanut lohien saamia, valikoivasta kalastuksesta koituneita, mekaanisia vaurioita, syyksi lohien viime vuosien suureen kuolleisuuteen. Keväällä ja kesällä 2019 LUKE ja Ruokavirasto keräsivät Tornionjoen ja Simojoen smoltteja IHN-tarkkailuun: *“Mitään kalatauteja, viruksia tai bakteereita ei löydetty smolteista.”* Ruokavirasto ilmoitti 14.8.2019: *“tunnetut virus- tai bakteeritaudit eivät ole syynä Tornionjoen nousulohien kuolemiin.”* Ruokavirasto kertoi 10.1.2020, että *“haavaisissa nousulohissa ei havaittu alentuneita tiamiinitasoja.”*

Ruotsin tuoreen tutkimuksen [SLU ID: SLU.aqua.2020.5.5-2] teki kokeneista tutkijoista koostunut ryhmä, jossa Tornionjokisuun kenttätyön suoritti LUKE. Rysävalikoinnista johtuva kuolleisuus on erittäin korkea. Kuolleisuus on taulukoitu vain 7 vuorokauteen asti. Suomessa aiemmin tehdyssä (Siira ym.) tutkimuksessa kuolleisuutta pystyttiin seuraamaan n. 15 vrk.

Merialueen lähes kahdella kuukaudella aikaistettu pyynti ja kiloihin perustuva rysävalinta kohdistuu korostuvasti luonnonlohien parhaisiin emokaloihin, jota käsin kosketeltavasti todistaa mm. Lappeen kattava saalistilasto, jonka mukaan kesäkuussa v.2014 sieltä saatiin 534 lohta ja v.2016 kesäkuussa 596 lohta, mutta mittausjakson “kolmanneksi parhaana vuonna”, viime vuoden 2019 kesäkuussa, vain 98 lohta.

Tutkimuksen tarpeellisuudesta yleisesti

MMM:n nyt esittämällä tutkimuksella voidaan jälleen saada uusi arvio lohien kutuvaelluksen kuolleisuudesta. Sen sijaan kalastuksen jälkeisestä kuolleisuudesta ei edelleenkään saada luotettavaa tietoa, eikä varsinkaan muutoksista kalojen käyttäytymisessä ennen kutua. Kuolleisuutta ja käyttäytymisen muutosta, kuten kutemattomuutta, pitäisi seurata kutuun asti, eli n. 4 kuukautta. On selvää, että tutkimukseen uhrattavat varat olisi käytettävä huomattavasti merkityksellisempiin ja lohistrategiassa jo kuusi (6) vuotta sitten mainittuihin tutkimustarpeisiin. Esimerkiksi strategiassa mainitut tutkimukset, lohienkalastusmuotojen taloudellinen analyysi ja kantakohtaisen kalastuksen biologiset, taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset, ovat yhä toteuttamatta.

Valikoivan kalastuksen taloudellinen ja muu merkitys

Lohi on isokokoinen ja vähälukuinen jokien kala. Helsingin yliopiston Ruraliainstituutin tutkimuksen mukaan Tornion-Muonionjoen viehekalastuksessa yhden lohien arvo on 1 320 euroa/kpl. Viime kesänä selkeästi alihinnoitettuja (2 euroa/vrk kontra 80 euroa/vrk Tenolla) lohikortteja myytiin Tornionjoella 624 000 eurolla. Ruraliainstituutin mukaan kalastusmatkailu toi v.2017 Tornionjoelle 10,8 miljoonan euron aluetaloudellisen hyödyn. Lohien merikalastuksen saaliinarvo

on alle miljoona euroa. – On selvää, että valikoivassa rysäkalastuksessa menetetään sekä saalislohia, että kutulohia. Kansantaloudellisesti merellä tapahtuvan rysävalikoinnin kokonaisvaikutukset ovat erittäin kielteiset.

Suomen ei pidä lisätä lohen merikalastuksen säätelymekanismien monimutkaisuutta. Lohen merikalastus tulee asettaa eettisyys etusijalla. Lohta koskeva poisheittokielto tulee saattaa voimaan koko Itämeren alueella koskemaan niin Suomea kuin myös Ruotsia. MMM:n nyt esittämällä tutkimuksella tavoiteltava päämäärä on vahingollinen ja tutkimus siten täysin tarpeeton.

Kunnioittavasti

Tornio-Muoniojokiseura ry

Kalervo Aska, pj.

jokiseura@tornionjoki.fi

www.jokiseura.fi